

La lliçó del general Batet

Emà, 18 de febrer, es compleixen 75 anys de l'execució a Burgos del general Domènec Batet i Mestres. Per haver estat fidel el 1934 a la República, a la qual havia jurat fidelitat, li va ser atorgada la creu lloregada de Sant Ferran; per haver fet exactament el mateix el 18 de juliol del 1936 va ser afusellat. Durant molts anys la seva memòria ha estat vilipendiada de totes bandes: des del nacionalisme català, per haver sufocat la insurrecció de la Generalitat el 1934; des del franquisme, pel ressentiment que li professava Franco i per haver-se oposat a l'aixecament militar del 1936 a Burgos.

Batet era un militar professional i competent, però alhora era home de pau. Ho va demostrar durant la revolta anarquista de l'Alt Llobregat, el 1932, quan ell era cap de la IV Divisió Orgànica (antiga Capitania General de Barcelona). Azaña, ministre de la Guerra, va dir a Batet que “entre la llegada de las tropas y la conclusión de los sucesos no debían pasar más de quince minutos”. L'ordre era materialment impossible de complir, i només d'intentar-ho ja hauria causat una gran matança. Batet la va interpretar intel·ligentment, o sigui, deixant que Azaña restés cofoi de la frase històrica que havia pronunciat i pacificant la zona amb el mínim de baixes civils i militars. Però sobretot ho va demostrar el 6 d'octubre, Franco, a qui el ministre Diego Hidalgo havia encomanat la repressió de la revolta, li va ordenar que aquella mateixa nit entrés a sang i foc al Palau de la Generalitat, però Batet va apel·lar al ministre, al president del govern, Lerroux, i al president de la Repú-

blica, Alcalá Zamora, i els va exposar que allò provocaria una gran matança de civils i militars de les dues bandes, i en canvi ho tenia tot disposat per, tan bon punt es fes de dia, fer capitular la Generalitat, i així va ser. Però Franco no li ho va perdonar.

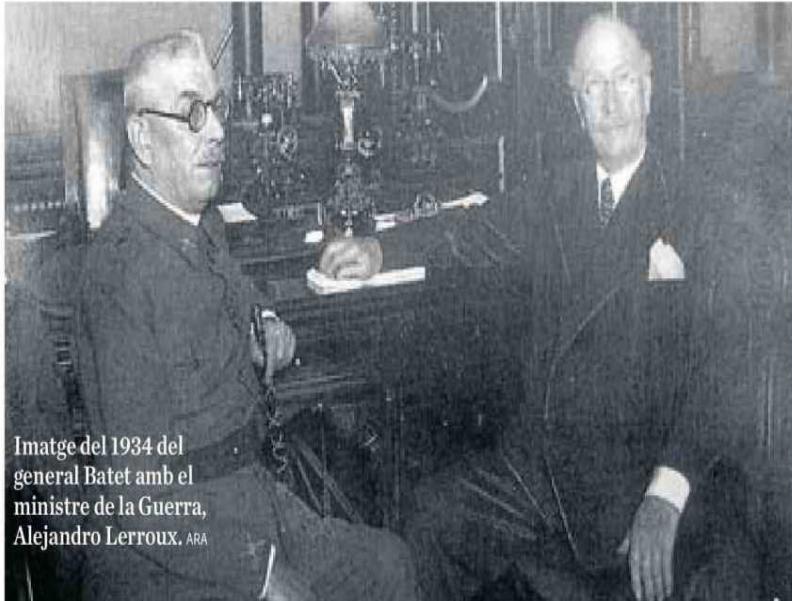
Joan Sales i Raimon Galí, que durant la guerra (i sense ser militars de professió, sinó universitaris) havien passat per l'Escola de Guerra amb el desig de contribuir a un exèrcit de Catalunya, l'estiu del 1949, quan acabaven de tornar de l'exili, van donar unes conferències a uns quants universitaris nacionalistes catòlics i antifranquistes que formàvem el Grup Torras i Bages. Galí va dir, amb gran sorpresa nostra, que l'heroi del 6 d'octubre no era Companys, sinó Batet, que havia resolt amb el mínim de desgrà-

HILARI RAGUER

HISTORIADOR, MONJO DE MONTSERRAT

Necessitem persones amb vocació militar per als Mossos i per a voluntariats de tota mena

Imatge del 1934 del general Batet amb el ministre de la Guerra, Alejandro Lerroux. ARA

cies aquella atzagaiada de Companys, que s'havia jugat la mіnsa autonomia catalana a la carta de les esquerres espanyoles. Sales, per la seva banda, en les seves lúcides *Cartes a Màrius Torres*, redactades durant la guerra, havia escrit: “I pensar que Catalunya tenia el seu general, el que tant hauríem necessitat;

català i amb moltíssima més categoria que el vell Pozas. Domènec Batet, tarragoní, liberal i catalanista, era capità general de Catalunya (general en cap de la IV Divisió) el 1934 i hauria continuat en aquest càrrec sense l'escabellada aventura del 6 d'octubre [...]. De quina manera tan estúpida ens havíem deixat perdre l'home que el 19 de juliol del 1936 hauria estat a l'altura dels esdeveniments a Barcelona, el general lleial a tota prova que hauria plantat cara al

mateix temps a la sublevació feixista i al desbordament anarquista en aquells primers moments, els decisius [...]. Esperem que un dia Catalunya es curarà del seu estúpid antimilitarisme, fruit com tants altres de la decadència”. En una carta del mateix Sales al nét del general, Francesc Carbó i Batet, el 1977, l'equiparava a un altre benèmerit tarragoní: “Un general que fa plenament honor a la seva pàtria, Catalunya, i a qui algun dia -quan hagin desaparegut tots els confusionismes que encara duren- caldrà alçar un monument [...]. Jo no dubtaria a dir que fou com a general allò que com a cardenal fou Vidal i Barraquer”.

Fins i tot des de l'òptica del nacionalisme català, dir “que siguin militars ells!” (com venia a dir Cambó, que menyspreava els militars però els aprofitava per a reprimir vagues i revoltes, sobretot la del 36) és tan absurd i suïcida com la frase despectiva i perfectament castellana d'Unamuno “*que inventen ellos!*”. Però l'esperit i la vocació militars van molt més enllà de l'exèrcit pròpiament dit. Necessitem homes i dones amb vocació militar plens d'amor a la professió, en primer lloc perquè siguin uns bons mossos d'esquadra que estimin Catalunya, no que se'n mofin, per a la policia, per a les guàrdies municipals dels nostres pobles i ciutats, per al trànsit de carreteres, per a la Creu Roja, per a apagar focs i per a voluntaris de totes menes.

Hilari Raguer és autor de la biografia *El general Batet*, de la qual ara surt la cinquena edició en català. Avui es fa un homenatge a la figura de Batet al Museu d'Història de Catalunya, a les 19.00 hores.